

BÖYÜK ZİYALI

Görkəmli şərqşünas alim, ictimai xadim, akademik Vasim Məmmədəliyev bütün həyatını Azərbaycan xalqının mənəviyyatının zənginləşməsinə həsr etmişdir. Müəllim və alim kimi fədakarlığı, yüksək vətəndaşlıq məsuliyyəti, səmimiliyi və qayğıkeşliyi, fəal həyat mövqeyi ona xalqımızın dərin rəğbətini qazandırmışdır. Cəmiyyətimizin mənəvi inkişafına, kamilləşməsinə, yüksəlməsinə xidmət edən Vasim müəllim gənclərimiz üçün mayak sayılan böyük ziyalıdır.

Vasim müəllimin dərin elmi təfəkkürü, hafizəsi, yorulmaz pedaqoji fəaliyyəti, əsl ziyalıya xas keyfiyyətləri onu fenomenal şəxsiyyət zirvəsinə qaldırmışdır. Xalqın dini maariflənməsində, ölkəmizdə ənənəvi İslamın təbliğində, Azərbaycanda yüksək ixtisaslı kadrların yetişməsində və formalaşmasında Vasim Məmmədəliyevin müstəsna xidmətləri vardır.

Vasim Məmmədəliyev çoxşaxəli elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyətə malik olan nadir şəxsiyyətlərdəndir. Bu gün təkcə Azərbaycanda deyil, Yaxın Şərq ölkələrində və Avropada görkəmli şərqşünas alim kimi tanınan Vasim Məmmədəliyev dilçilik sahəsində dərin və hərtərəfli biliyə malik kamil mütəxəssisdir. Dilçilik elminin tanınmış nümayəndəsi kimi Vasim Məmmədəliyev uzun illər ərəb dilçiliyi və filologiyasının aktual problemlərinin tədqiqi ilə ardıcıl surətdə məşğul olmuşdur. Onun ərəb dilçiliyi və filologiyasının bir sıra aspektlərinə həsr olunmuş əsərləri, o cümlədən müqəddəs “Qurani-Kərim”in təfsiri və dilçilik xüsusiyyətləri ilə bağlı fikir və mülahizələri mütəxəssislər tərəfindən təqdirəlayiq hesab edilir. Görkəmli akademik tədqiqatlarında orta əsr ərəb filoloqları, Avropa şərqşünasları, rus və müasir ərəbşünasların ərəb dilçiliyi və qrammatika məktəblərinə dair fikir və mülahizələrinə münasibət bildirilmiş, bu sahənin öyrənilməsində yeni nəticələr əldə edilmişdir. Qiymətli əsərləri ilə akademik Vasim Məmmədəliyev Azərbaycan ərəbşünaslığının nüfuzunu dünyaya tanıtdırmışdır. Onun elmi əsərləri dünya şərqşünaslığına layiqli töhfədir.

Akademik təkcə Şərq dünyasını, ərəb filologiyasını öyrənməklə kifayətlənməmiş, habelə elm və din problemi haqqında ilahi kəlamları əsas tutan tədqiqatçı kimi ilahiyyat elminin uğur qazanmasına xidmət etmişdir. Bakı Dövlət Universitetində İlahiyyat fakültəsinin yaradılmasında böyük xidmətləri olan akademik Vasim Məmmədəliyev həmin fakültənin dekanı kimi ölkədə yüksək ixtisaslı dini kadrların hazırlanması istiqamətində əzmlə çalışır.

Həmçinin Şeyxülislam Allahşükür Paşazadənin təşəbbüsü ilə 1997-ci ildən Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin nəzdində fəaliyyət göstərən Elmi-Dini Şurada bəşəriyyətin elmi inkişafını təqdir edən İslam dininin müasir cəmiyyətdə rolu və ona münasibətlə bağlı müxtəlif məsələlərin həllini tapmasına dair fəaliyyətini də uğurla davam etdirir.

Müsəlmanların müqəddəs kitabı Qurani-Kərimi mərhum akademik Ziya Bünyadov ilə birgə Azərbaycan dilinə tərcümə etməsi və bu müqəddəs kitaba şərh, eləcə də “Ön söz” yazması ölkəmizin və bütövlükdə İslam dünyasının elmi-mədəni həyatında mühüm hadisə olmaqla yanaşı, V.Məmmədaliyevə geniş oxucu kütləsinin rəğbətini də qazandırmışdır. Vasim müəllim ölkəmizdə uzun illərdən bəri insanların mənəvi ehtiyac duyduğu bir işin - Qurani-Kərimin Azərbaycan dilinə tərcüməsinin öhdəsindən uğurla gəlmişdir. Vasim müəllim hər nəşrdə tərcümə üzərində yenidən işləmişdir. Bu yaxınlarda onun üzərində işlədiyi yeni nəşr işıq üzü görəcəkdir.

Vasim müəllimin ibrətamiz söhbətlərini dinləyən hər kəs həqiqətən mənəvi cəhətdən saflaşır, zənginləşir. Böyük alimin İslam dini dəyərlərinin təbliğində və yayılmasında, Quran ayələrinin, dini ayinlərin və hədislərin düzgün yozulmasında, xalqın mənəvi cəhətdən zənginləşməsi və inkişafında böyük xidmətləri vardır. Bu baxımdan akademik ilk vaxtlar Azərbaycan televiziyası, sonradan isə “Mədəniyyət” kanalı ilə “Haqqın dərgahı”ndakı müntəzəm və davamlı çıxışları artıq 20 ildən çoxdur ki, Azərbaycan tamaşaçısı tərəfindən maraqla qarşılanır. Bu verilmiş dini-mənəvi dəyərlərin ölkəmizdə elmi şəkildə təbliğ olunması işində mühüm rol oynamaqdadır.

Əlaqələrimizin ildən-ilə gücləndiyi və inkişaf etdiyi İraq, İran, Türkiyə, Suriya, Misir kimi ölkələrdə akademik Vasim Məmmədaliyevin fəaliyyəti elmi qurumlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş və Azərbaycan alimi həmin ölkələrdə akademiya, elmi cəmiyyətlərin üzvü seçilmişdir. İraq Elmlər Akademiyasının, Suriya Quran Elmləri və Ərəb Filologiyası Akademiyasının, Misir Ərəb Dili Akademiyasının müxbir üzvü, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Müsəlman Hüququ Akademiyasının akademiki və Azərbaycanın orada təmsilçisi, İranın Beynəlxalq Əhli-Beyt Assosiasiyası və Türkiyənin Elmi Araşdırmalar Vəqfinin üzvü olan dünyamiqyaslı akademik, həmçinin Azərbaycan-İraq Dostluq Cəmiyyətinin uzun müddətdir ki, sədridir. Bu baxımdan müsəlman ölkələri arasında dostluq münasibətlərinin qurulmasında, həmrəyliyin yaradılmasında, müstəqil Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq aləmdə tanınmasında Vasim müəllimin bacarıqlı diplomat kimi fəaliyyətini də nümunə göstərmək olar.

Akademik Vasim Məmmədaliyevin elm və təhsil sahəsindəki əvəzsiz xidmətləri dövlət və beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən layiqincə qiymətləndirilmişdir. Bu sahədəki səmərəli fəaliyyətinə görə o, 1992-ci ildə Azərbaycanın Əməkdar elm xadimi fəxri adına layiq görülmüş, 2002-ci ildə “Şöhrət”, 2009-cu ildə “Şərəf” ordenləri ilə təltif edilmiş, 2012-ci ildə Prezident təqaüdünə layiq görülmüşdür. 2003-cü ildə Dağıstan Respublikasının Əməkdar elm xadimi adına layiq görülmüşdür. “Yusif Məmmədaliyev” medalı ilə təltif edilmişdir. 2017-ci ildə isə Heydər Əliyev Fondunun yeni nəslin kamil insan kimi formalaşmasında əhəmiyyət kəsb edən layihələrinə verdiyi dəstəyə, kütləvi informasiya vasitələrində bəşəri dəyərlərin təbliğində fəal iştirakına görə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, görkəmli alim Vasim Məmmədaliyevə Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva tərəfindən “Qızıl çinar” beynəlxalq mükafatı təqdim edilmişdir.

Vasim müəllim yorulmaz və gərgin əməyi, dərin savadı və xoş niyyətli əməlləri sayəsində insanlığın ən ali zirvəsində dayanaraq öz zəngin bilik və təcrübəsini bu gün də gənc nəslin vətənpərvər ruhda yetişməsi yolunda sərf etməkdədir.

Vasim müəllimi 75 illik yubileyi münasibətilə ürəkdən təbrik edir, görkəmli alimimizə Allahdan cansağlığı, uzun ömür, məsuliyyətli işində yeni-yeni uğurlar və müvəffəqiyyətlər arzu edirəm.

Mübariz Qurbanlı,
Azərbaycan Respublikası
Dini Qurumlarla İş üzrə
Dövlət Komitəsinin sədri